

Handläggare
Anders Hallberg
08-508 26 401**Till**
Exploateringsnämnden
2025-12-11

Granskning av förslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen. Anmälan av svar på remiss

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna anmälan.

Thomas Andersson
FörvaltningschefCarolina Zandén
Avdelningschef

Sammanfattning

Region Stockholm har remitterat *Granskning av förslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen* till Stockholms stad.

På grund av kort remisstid avser detta ärende en anmälan av svar på remiss där exploateringskontoret redogör för de synpunkter kontoret framfört inför framtagandet av gemensamt tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.

Den regionala utvecklingsplanen har 2060 som målar och syftar till att skapa samsyn bland regionala aktörer kring Stockholmsregionens styrkor, utmaningar, mål och prioriteringar. Den regionala utvecklingsplanen fungerar både som en regional utvecklingsstrategi (RUS) och som en regionplan. Den ska fungera som en grund för kommande beslut, prioriteringar och investeringar som är betydelsefulla för både regional utveckling och fysisk planering.

Jämfört med samrådsversionen har planens grundläggande struktur och ansats i stort behållits. Därför kvarstår i huvudsak de synpunkter som Stockholms stad lyfte fram i samrådet.

Staden anser att utvecklingsplanen har för lite fokus på ett antal centrala regionala frågor som behöver hanteras gemensamt:

- storskaliga tekniska försörjningssystem (elproduktion, kraftledningar, VA, återvinningsanläggningar m.m.)
- gods- och logistik (terminaler, hamnar och verksamhetsområden av regional betydelse)
- transportinfrastrukturfrågor
- regional grönstruktur (gröna kilar)
- vatten (stigande havsnivå, god vattenkvalitet och dricksvattenförsörjning)
- alla kommuner behöver bygga bostäder i takt med regionens befolkningstillväxt, var bostäderna byggs och hur bostadsförsörjningen sker är kommunala frågor.

Staden saknar generellt en analys av vilka behov som bedöms finnas till 2060 för dessa frågor och i vilka delar av regionen förstärkningar skulle kunna behövas.

Remissen

På grund av kort remisstid avser detta ärende en anmälan av svar på remiss där exploateringskontoret redogör för de synpunkter kontoret framfört inför framtagandet av gemensamt tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.

Den nuvarande regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050, upphör att gälla i oktober 2026.

Regionens uppdrag om att revidera och uppdatera planen, startade år 2022. Samråd hölls under 2024 och sedan dess har ett nytt granskningsförslag tagits fram.

Nästa steg är att Region Stockholm gör slutliga justeringar inför planerat antagande i regionfullmäktige i maj 2026.

Den regionala utvecklingsplanen är övergripande och strategisk. Den förhåller sig till internationella och nationella mål, strategier och planer inom relevanta samhällsområden och visar hur Stockholmsregionens aktörer gemensamt och på en övergripande nivå svarar mot dessa.

Utvecklingsplanen står för regional samordning i frågor som gäller mark- och vattenanvändning samt lokalisering av bebyggelse och byggnadsverk av regional betydelse. Den fungerar även som en gemensam plattform för samverkan med omkringliggande regioner i östra Mellansverige (ÖMS) och är en utgångspunkt i både statlig och regional planering av transportinfrastruktur.

Stockholmsregionens vision är att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion att bo, leva och verka i. Visionen konkretiseras i tre övergripande mål för regionens utveckling:

- En tillgänglig, resurseffektiv och robust region utan klimatpåverkande utsläpp
- En jämlik, trygg och inkluderande region med god livsmiljö
- En globalt ledande tillväxt och kunskapsregion

De övergripande målen beskriver vad som önskas uppnås på längre sikt, bortom år 2040 mot år 2060. Till vart och ett av de tre övergripande mål finns fyra mer kortsiktiga mål som siktar mot 2035–2040.

Jämfört med samrådsversionen har planens grundläggande struktur och ansats i stort behållits. Därför kvarstår i huvudsak de synpunkter som lyftes fram i samrådet.

Ett större fokus på regionala frågor behövs. Varje aktör ska hantera de frågor som ligger inom sitt ansvarsområde. Det leder till effektiva och tydliga processer.

Staden anser att utvecklingsplanen har för lite fokus på ett antal centrala regionala frågor som behöver hanteras gemensamt:

- storskaliga tekniska försörjningssystem (elproduktion, kraftledningar, VA, återvinningsanläggningar m.m.)
- gods- och logistik (terminaler, hamnar och verksamhetsområden av regional betydelse)
- transportinfrastrukturfrågor
- regional grönstruktur (gröna kilar)
- vatten (stigande havsnivå, god vattenkvalitet och dricksvattenförsörjning)
- alla kommuner behöver bygga bostäder i takt med regionens befolkningstillväxt, var bostäderna byggs och hur bostadsförsörjningen sker är kommunala frågor.

Till dessa frågor anser staden att ett antal perspektiv behöver läggas till och genomsyra utvecklingsplanen:

- Social hållbarhet, regionen ska hålla samman och tilliten mellan individer och samhällets institutioner öka. Trygghet och brottsbekämpning är viktigt.
- Klimatfrågan både gällande att minska utsläppen och att hantera klimatförändringarna.
- Regionen ska vara robust och ha en god anpassningsförmåga för oväntade händelser.
- Regionens attraktionskraft för besökare, investeringar och etableringar.

Även om vissa frågor och perspektiv som att minska klimatutsläppen och att hantera klimatförändringarna utvecklats i granskningsförslaget anser staden att granskningsförslaget inte har tillräckligt fokus på ovan nämnda regionala frågor.

Storskaliga tekniska försörjningssystem som elproduktion, kraftledningar, VA och återvinningsanläggningar är anläggningar som försörjer flera kommuner och dess funktion och kapacitet behöver planeras utifrån ett regionalt perspektiv. I utvecklingsplanens avsnitt om samhällsutmaningar lyfts flera utmaningar och brister fram inom tekniska försörjningssystem. Ändå saknas i utvecklingsplanen fortfarande en analys av hur behovet av tekniska försörjningssystem ser ut till år 2060, som är planens målfår.

Även för anläggningar för gods- och logistik saknas det en analys av hur behovet ser ut till år 2060 och i vilka delar av regionen förstärkningar behövs.

Staten behöver ta ett ökat ansvar för infrastrukturinvesteringar i regionen vilket bör lyftas fram tydligare.

Staten har en viktig roll för en god bostadsförsörjning. Rådande konjunkturläges negativa påverkan på bostadssektorns utveckling understryker ytterligare behovet av ett större statligt ansvar för regionens bostadsförsörjning, ett ansvar som behöver förtydligas i förslaget.

Regionen föreslår ett forum mellan den kommunala och regionala politiken för att diskutera prioriteringar och ena aktörer kring olika insatser de kommande åren. Staden ser positivt på detta men vill framhålla att formerna för forumet behöver arbetas vidare med samt att det ytterst är kommunfullmäktiges beslut som styr över den kommunala verksamheten.

Exploateringskontorets synpunkter

Nedan redogör exploateringskontoret för de synpunkter kontoret framfört inför framtagandet av gemensamt tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.

Exploateringskontoret välkomnar att regionen under mål 5, i granskningshandlingen till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, särskilt lyfter innovationer och nya lösningar som ett sätt att skapa en mer hållbar och inkluderande bostadsförsörjning.

Det är bra att regionen betonar behovet av strategisk samverkan mellan olika aktörer. Detta för att kunna ställa gemensamma krav på de statliga aktörerna. Att staten är ytterst ansvarig för bostadsförsörjningen anser exploateringskontoret behöver tydliggöras.

Det är positivt att regionen i granskningshandlingen påtalar utmaningar kopplat till regionens befolkningsstruktur, med fler äldre och färre barn.

Kontoret bedömer det som positivt att regionen i högre utsträckning jämfört med tidigare fokuserar på de frågor som är regionala och att avsnittet om tekniska försörjningssystem ges större tyngd i granskningshandlingen. Fortfarande saknas dock en analys av hur behovet av tekniska försörjningssystem ser ut till 2060.

Masshantering är ytterligare en fråga som behöver hanteras regionalt, för att åstadkomma en bättre samordning mellan projekt. Kontoret efterlyser därför ett ännu tydligare ledarskap från regionen för att hantera denna fråga.

Jämfört med tidigare framskrivningar av befolkningsutvecklingen har tillväxttakten justerats ned, främst på grund av förändrade antaganden om migration till Sverige. Exploateringskontoret ställer sig frågande till om tillräckligt stor hänsyn tagits till utvecklingen med sjunkande födelsetal eller om det finns skäl till att justera ned tillväxttakten ytterligare.

Kontoret ser ett värde i kunskaperna om bostadsbehoven fördjupas.

Kontoret delar bedömningen att nyttjandet av befintligt bostadsbestånd behöver bli mer effektivt, för att skapa förutsättningar för alla regionens invånare att leva i goda bostäder.

I Stockholms stads förslag till handlingsplan för bostadsförsörjning finns en rad insatser som syftar till att främja stadens bostadssociala arbete, insatser för både nyproduktion och ett mer effektivt nyttjande av befintliga bostäder.

Utifrån beräkningar av det demografiska bostadsbehovet behövs det i Stockholms stad under perioden 2022 till 2040 ett årligt tillskott på mellan 4 200 och 5 800 bostäder. Kontoret konstaterar att det beräknade bostadsbehovet har en något lägre spridning jämfört med bedömningen i samrådsförslaget. I övrigt ligger bedömningen i linje med samrådsförslaget och med den hushållsprognos som Stockholms stad låtit ta fram.

Exploateringskontoret konstaterar avslutningsvis att hänsyn tagits till kontorets synpunkter i det gemensamma tjänsteutlåtande som tagits fram.

Slut

Bilagor

1. Granskning av förslag till ny regional utvecklingsplan. Svar på remiss från kommunstyrelsen
2. Granskningshandling ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen - Region Stockholm